

У наш час впровадження інноваційних методів викладання та перебудови освітнянського процесу великого значення набуває комунікативна складова міжкультурного спілкування в навчальному процесі.

Література

1. Воспитание профессионала в педагогическом вузе: 4.1 Текст [автор В. Долгова и др.]; РГПУ им. А. И. Герцена. — СПб.; 2002. — 300 с.
2. Гаврилова Т.П. Эмпатия и ее особенности у детей младшего и среднего школьного возраста: автореф дис. ... канд. псих. наук / Т. П. Гаврилова. — М., 1977. — 20 с.
3. Кондратьева С.В. Понимание учителем личности учащегося / С. В. Кондратьева // Вопросы психологии. — 1980. — №5. — С. 143–147.
4. Синягина Н.Ю. Социально-перцептивные характеристики личности педагога / Н. Ю. Синягина, А. А. Деркач // Развитие социально-перцептивной компетентности личности: материалы научной сессии, посвященной 75-летию А. А. Бодалева. — М.: Луч, 1998. — 248 с.
5. Emma J. Lawrence. Empathy. Cognitive and Neural Correlates: thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy/ Lawrence Emma Jane; Department of Psychological Medicine Institute of Psychiatry, King's Colledge University of London, 2004. — 344 p.
6. Rogers C. Empatic: an unappreciated way of being // The Counseling Psychologist. — 1975. — №5. — P.144–150.

Корнєва З.М.

*доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії, практики на перекладу англійської мови
НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Дзіман Г.М.

викладач кафедри іноземних мов

Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АКАДЕМІЧНОМУ ПИСЬМІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. Статтю присвячено визначенню критеріїв оцінювання англомовної компетентності в академічному письмі. Визначено чинники, що сприяють реалізації контролю рівня сформованості вмінь англомовного академічного письма. Подано критеріальну шкалу оцінювання англомовної компетентності в академічному письмі.

Ключові слова: *письмо, компетентність у письмі, академічне письмо, оцінювання письма.*

Задля ефективної співпраці українських фахівців з їх закордонними колегами, українські військовослужбовці повинні володіти іноземною мовою (ІМ). Зокрема, знання ІМ уможливилює участь України у проведенні міжнародних операцій у складі сил ООН, спільних із військами НАТО військових навчаннях. Володіння ІМ дозволить військовослужбовцям висловлювати свою думку, захищати власну точку зору та спростовувати аргументи іншої сторони. Як

учасники сучасного наукового дискурсу майбутні офіцери з інформаційних технологій мають володіти інформацією про науковий стиль як важливу форму викладу наукової інформації.

Організація навчання англomовного академічного письма потребує визначення критеріїв оцінювання умінь курсантів. Критерії оцінювання академічних текстів залежать від жанрових, композиційних та лінгвістичних характеристик, та вимог до написання текстів такого типу. Питанням навчання написання та аналізу наукових текстів присвячені роботи Н.В. Науменко (Науменко, 2009) — ознаки та властивості виявляються в жанрах власне наукового підстилю, Л.В. Курило (Курило, 2013) — написання та оцінювання анотацій, І.В. Беженар (Беженар, 2012) — навчання та оцінювання писемного мовлення, Г.Р. Вороніна, Е.В. Васильєвої (Васильєва, 2005), Г.Ф. Кривчикової (Кривчикова, 2005) — навчання та оцінювання академічного письма, Т.М. Корж (Корж, 2008) описала критерії оцінювання анотацій до наукових статей англійською мовою. Таким чином, питання оцінювання англomовної компетентності в академічному письмі є недостатньо висвітленим, що зумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета статті полягає у визначенні критеріїв оцінювання англomовної компетентності в академічному письмі майбутніх офіцерів з інформаційних технологій.

Успішна реалізація контролю рівня сформованості вмінь англomовного академічного письма визначається такими чинниками:

- 1) визначення об'єкта / об'єктів контролю;
- 2) уявлення про очікувані результати;
- 3) планування та вибір стратегій оцінювання;
- 4) реалізація запланованої роботи;
- 5) оцінювання отриманих результатів та їх інтерпретація.

У нашому випадку контроль має на меті оцінити досягнення курсантів у написанні таких жанрів наукового тексту, як стаття та анотація за розробленими критеріями. Створена нами критеріальна шкала дозволить визначити рівень сформованості навичок написання англomовних академічних текстів після проведення експериментального навчання. А результати за виділеними критеріями вкажуть на проблеми та прогалини у кожного окремого курсанта.

Ключовий принцип глобальної наукової комунікації визначає науковий текст як продовження дискусії з соціально значущих проблем і несе в собі нову ідею, яка виноситься автором на обговорення академічної спільноти та громадськості (Сурмін, 2008). Відповідно до такого призначення, текст повинен бути академічно грамотним, тобто максимально зрозумілим, повинен чітко та переконливо доносити нову ідею до адресата.

Перш за все, сам процес оцінювання повинен слугувати стимулом, а не перешкодою до подальшої роботи над академічними текстами. У процесі навчання оцінювання повинно відповідати таким цілям:

- загальна мета повинна відповідати основним цілям методики формування АКАП, а саме удосконалювати академічне письмо курсанта;

- повторна робота над текстом необхідна тільки в разі чіткого розуміння курсантом, що він може і чого не може виправити;
- оцінка повинна бути розгорнутою і підтримувати розвиток умінь письма, що виключає негативні і неінформативні зауваження.

Для того, щоб досягти цих цілей, або максимально наблизитись до виконання поставленого завдання, пропонуємо використовувати двоетапну перевірку академічних текстів. На першому етапі перевірки В. Брукс (Brooks, 2004) та Р. Хасвел (Haswell, 1983) пропонують застосовувати систему мінімального оцінювання (*minimal marking*) або систему оцінювання базових помилок (*marking of surface errors*). Незважаючи на різні терміни, в основі цього процесу оцінювання лежить однаковий принцип. А саме, на першому етапі оцінювання викладач обирає максимум три категорії, які підлягатимуть розгляду. Таким чином, процес проходитиме поступово, без зайвого навантаження на курсанта та викладача. Викладач виділяє декілька найбільш очевидних та суттєвих недоліків тексту, над якими курсанту рекомендується попрацювати. Автор тексту перевіряє текст, виправляє помилки відповідно до рекомендацій і здає вже перевірену роботу викладачеві, після чого може отримати ще три рекомендації. Така робота не триває нескінченно, а дає можливість удосконалюватися автору. Окрім того, що двоетапна перевірка частково полегшує процес перевірки викладачеві, вона також дозволяє покращити процес навчання, дає курсантам можливість розвинути критичне мислення, увагу та застосувати свої знання на практиці не лише у ролі творця тексту, а й редактора. На початку, коли курсанти ще не звикли до самостійного аналізу тексту, буде доцільним вказати не тільки аспект тексту, що необхідно оцінити, а й приблизне місце помилки, наприклад, якщо мова йдеться про граматичні або лексичні помилки. Ще однією опцією є попередня перевірка тексту викладачем без виправлення помилок, але з маркуванням на полях. У цьому випадку, завданням курсанта буде проаналізувати текст та знайти вказані помилки. У результаті якість написання текстів підвищується, що відбувається за рахунок набуття курсантами досвіду правильного письма та експериментального навчання. Такий тип оцінювання ми пропонуємо використовувати для поточного контролю.

Другий етап — це етап максимального (*maximum marking*) або фінального оцінювання. На цьому етапі перевірку та оцінювання виконує виключно викладач і враховує абсолютно всі критерії.

Розглянемо критерії оцінювання, що визначають рівень сформованості умінь написання академічних текстів. У ході формулювання цих критеріїв ми спирались на низку наукових доробок (Беженар, 2012), (Васильєва, 2005), (Задорожна, 2014), (Курило, 2013), (Каменєва, 2009), (Hamp Lyons, 2010), (Heasley, 2009), (Rogers, 2011). Аналіз запропонованих у вищенаведених наукових працях критеріїв оцінювання письмових академічних текстів дозволив нам узагальнити й організувати їх у логічній послідовності відповідно до їхньої значущості в оцінюванні академічних письмових текстів. Отже, критеріями оцінювання академічних письмових текстів є:

- стильова відповідність;
- лінгвістична відповідність;

- структурно-організаційна відповідність;
- змістово-сміслова наповненість.

Коротко охарактеризуємо кожен із наведених критеріїв. Стильова відповідність означає узгодженість стилю викладу з комунікативним завданням і/або мовленнєвою ситуацією, використання широкого спектра стилістичних засобів, що притаманні академічному висловлюванню, та розуміння читачем логіки академічного висловлювання. Змістово-сміслова наповненість академічного висловлювання забезпечує достатність інформаційної насиченості змісту, використання релевантної інформації, чіткість і логічність викладення думок. Структурно-організаційна відповідність передбачає логічність розташування абзаців і підпорядкованість структури головній ідеї. Лінгвістична відповідність характеризує вміння адекватного лексичного, синтаксичного й орфографічного оформлення академічного висловлювання: коректність вживання лексичних одиниць, граматичних і пунктуаційних засобів (Курило, 2013).

Відповідно до значущості, кожен параметр критерію оцінюється по-різному. Наведемо таблицю критеріїв та параметрів оцінювання англомовного академічного письма.

Таблиця

Критерії оцінювання англомовної компетентності в академічному письмі

Критерій оцінювання	Параметр оцінювання	Рівень компетентності в АКАП
Дотримання наукового стилю	Правильне оформлення джерел інформації: - оформлення різних видів наукових джерел; - наявність року публікації; - наявність ініціалів автора	5–4 — високий 3–2 — середній 1–0 — низький
	Правильне оформлення посилань по тексту, рисунків, таблиць, графіків: - наявність підписів; - правильний формат нумерації	5–4 — високий 3–2 — середній 1–0 — низький
Змістово-сміслова наповненість	Інформаційна насиченість відповідає змісту комунікативного завдання: - дотримання наукової актуальності; - реалізовані завдання дослідження; - аналіз останніх наукових джерел; - високий рівень інформативності	10–8 — високий 7–4 — середній 3–0 — низький
	Адекватність і логічність викладу думок: - послідовність викладу думок; - несуперечливість аргументів; - однозначність визначень; - термінологічність мови	10–8 — високий 7–4 — середній 3–0 — низький
Структурно-організаційна відповідність	Правильне розташування складових частин у тексті: - наявність усіх структурно-композиційних	10–8 — високий 7–4 — середній 3–0 — низький

	елементів тексту; - правильна послідовність розташування елементів тексту	
	Логічно правильна організація абзаців: - закінчений характер висловлювання; - наявність ключового речення та аргументуючих; - правильний обсяг	10–8 — високий 7–4 — середній 3–0 — низький
	Логічна зв'язність смислових структур академічного тексту: - наявність тематичних зв'язків; - смислова, комунікативна, структурна та формально-граматична цілісність тексту; - наявність лексичних засобів зв'язку	10–8 — високий 7–4 — середній 3–0 — низький
Лінгвістична відповідність	Адекватність і коректність вживання лексичних одиниць: - академічність лексики	10–8 — високий 7–4 — середній 3–0 — низький
	Адекватність і коректність вживання граматичних конструкцій: - дотримання граматичних норм	10–8 — високий 7–4 — середній 3–0 — низький

Отже, у статті ми розглянули критерії та параметри оцінювання англомовної компетентності в академічному письмі. Наведена ієрархія критеріїв утворює шкалу оцінювання академічних письмових текстів, що є сукупністю критеріїв і балів.

Література

1. Васильєва Е.В. Навчання студентів мовних спеціальностей написання наукового проблемно-тематичного повідомлення англійською мовою: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Васильєва Ельза В'ячеславівна. — К., 2005. — 164 с.
2. Кривчикова Г.Ф. Методика інтерактивного навчання писемного мовлення майбутніх учителів англійської мови: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Кривчикова Галина Федорівна. — Харків, 2005. — 178 с.
3. Курило Л.В. Контроль та оцінювання професійно орієнтованого наукового писемного мовлення майбутніх викладачів англійської мови / Л. В. Курило // Іноземні мови. — 2013. — №4. — С. 29–34.
4. Brooks, V. Double Marking Revisited. British Journal of Educational Studies / V. Brooks // Taylor & Francis, Ltd. — 2004. — v52 (n1). — pp. 29–46.
5. Haswell, R. (1983). Minimal marking / R. Haswell // College English. — 1983. — 45(6). — pp. 600–604.